

LIX.

Potest homo etiam non renatus aliquomodo facere externa opera legis, id est utcunque regere locomotiuam seu flectere externa membra ad actiones congruentes cum lege Dei. Hanc enim libertatem vult Deus reliquam esse etiam in hac deprauata natura hominis, ut intelligatur discriminem inter agens liberum ⁵ et non liberum, item ut sciamus ipsum quoque Deum esse agens liberrimum et ut in societate humana sit aliqua gubernatio extenororum operum, ne inutilis sit vox legum et magistratum. Non possunt autem homines sine euangelio et sine Spiritu sancto inchoare interiorem obedientiam paeceptam in lege Dei, videlicet verum timorem Dei, veram fidem, inuocationem et dilectionem ¹⁰ Dei. Haec breuis commemoratio et declarat, quid de libero arbitrio seu de viribus hominis naturalibus sentiendum sit, et dicta, quae apud Hieronymum extant, concinne et dextre explicat: „Anathema sit, si quis dixerit Deum impossibilia paecepisse et anathema sit, si quis dicit legem fieri sine gratia.“¹⁰⁴ 15

LX.

De iustificatione.

Cum non sit in nobis ea iusticia, quae est integra conformitas cum Deo, quam lex requirit ab omnibus, ideo in promissione gratiae alia iustitia reuelata est, videlicet imputata, quae est remissio peccatorum et acceptatio ad vitam aeternam propter Filij mediatoris obedientiam et meritum, quae fide accipitur. Fi-[E 2v:]lius Dei simul est efficax in cordibus credentium, viuificat et donat Spiritum sanctum ut Roma. 5 dicitur: „Per ipsum habemus gratiam et donum per gratiam.“¹⁰⁵ 20

LXI.

25

De hac iusticia imputata tantum euangelium concionatur et ad hoc caput tanquam ad finem potissimum referuntur omnes articuli fidei nostrae, qui recitantur in symbolo. Ideo enim credimus Christum Deum et hominem natum esse ex virgine, crucifixum et resuscitatum, ut per et propter eum accipiamus remissionem peccatorum et vitam aeternam. 30

¹⁰⁴ Die Autorenzuweisung dieses Zitates übernimmt Major aus: Melanchthon, Loci paecipui theologicci (1559), in: CR 21, 663f (MWA 2/1, 250,20f; 251,28f). Die zitierte Stelle lässt sich weder in zeitgenössischen Hieronymus-Ausgaben des 16. Jahrhunderts noch in modernen Väterausgaben verifizieren.

¹⁰⁵ Röm 5,15.